

# OBSAH

PŘEDMLUVA .....	9
1 ÚVOD .....	11
HLEDÁNÍ PŘÍČIN PROBLÉMŮ .....	12
VÝVOJOVÉ ÚKOLY .....	14
STRUKTUROVANÉ HODNOCENÍ PROBLÉMU .....	16
CESTA VPŘED .....	16
LITERATURA .....	18
2 ZÁKLADNÍ MOŽNOSTI POMOCI .....	19
ÚVOD .....	19
LÉČBA ROZHOVOREM .....	19
TERAPIE HROU .....	22
KRÁTKÁ TERAPIE (ZAMĚŘENÁ NA ŘEŠENÍ) .....	24
SKUPINOVÁ TERAPIE .....	25
RODINNÁ TERAPIE .....	25
Účinnost rodinné terapie .....	27
KRÁTKÁ RODINNÁ TERAPIE ZAMĚŘENÁ NA ŘEŠENÍ .....	27
BEHAVIORÁLNÍ PŘÍSTUPY A TERAPIE .....	28
KOGNITIVNÍ TERAPIE .....	32
FARMAKOLOGICKÁ LÉČBA .....	33
TERAPIE PROSTŘEDÍM A INTENZIVNÍ ZPŮSOBY LÉČBY .....	33
Pobytová oddělení .....	33
Denní stacionář .....	34
Léčba pěstounskou péčí .....	35
Dobrovolnická centra .....	35
LITERATURA .....	36
3 ODMÍTÁNÍ ŠKOLY .....	40
ÚVOD .....	40
ZÁŠKOLÁCTVÍ, NEBO ODMÍTÁNÍ ŠKOLY? .....	40
PREVALENCE .....	41
TYPY DĚTÍ, KTERÉ ODMÍTAJÍ ŠKOLU .....	41
DIAGNOSTIKA .....	44
INTERVENČNÍ PŘÍSTUPY .....	46
Systematická desenzibilizace .....	47
Emotivní imaginace .....	47
Manipulace s následky a tvarování .....	47

Nápodoba . . . . .	48
Nácvik sociálních dovedností . . . . .	48
Kognitivní terapie . . . . .	49
Rodinná terapie . . . . .	49
Medikace . . . . .	50
Kombinování přístupů – vytváření individuálních programů . . . . .	50
Škola a její úloha při intervenci . . . . .	51
Okamžitý, nebo postupný návrat do školy? . . . . .	53
Která forma intervence je neúčinnější? . . . . .	54
<b>ZAJIŠTĚNÍ PÉČE O DĚTI, KTERÉ ODMÍTAJÍ ŠKOLU . . . . .</b>	<b>55</b>
Právní hlediska . . . . .	55
Úloha podpůrných služeb . . . . .	55
Alternativní řešení mimo školu . . . . .	56
<b>NÁSLEDKY V DOSPĚLOSTI . . . . .</b>	<b>57</b>
<b>LITERATURA . . . . .</b>	<b>57</b>
<b>4 PORUCHA POZORNOSTI A HYPERAKTIVITA . . . . .</b>	<b>61</b>
POUŽÍVANÉ TERMÍNY . . . . .	61
DIAGNOSTIKA . . . . .	62
NÁVRH KLASIFIKAČNÍ STRUKTURY . . . . .	62
PREVALENCE . . . . .	64
SOUVISLOST S PORUCHOU CHOVÁNÍ (JEDNÁNÍ) . . . . .	65
INTERVENCE . . . . .	66
DIETNÍ OPATŘENÍ . . . . .	67
ORGANICKÉ PŘÍČINY . . . . .	68
MEDIKACE . . . . .	69
Stimulační látky . . . . .	69
Antidepresiva . . . . .	70
BEHAVIORÁLNÍ TECHNIKY . . . . .	71
NÁSLEDKY V DOSPĚLOSTI . . . . .	73
ZÁVĚR . . . . .	74
LITERATURA . . . . .	74
<b>5 PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY . . . . .</b>	<b>78</b>
ÚVOD . . . . .	78
JÍDLO U MALÝCH DĚTÍ . . . . .	78
MENTÁLNÍ ANOREXIE . . . . .	79
Příčiny mentální anorexie . . . . .	82
Intervence . . . . .	82
Následky v dospělosti . . . . .	84
MENTÁLNÍ BULIMIE . . . . .	85
Intervence . . . . .	85
Následky v dospělosti . . . . .	86

ZÁVĚR . . . . .	87
LITERATURA . . . . .	87
<b>6</b> TRAUMATIZUJÍCÍ A STRESOVÉ SITUACE . . . . .	90
ÚVOD . . . . .	90
TYPICKÉ STRESUJÍCÍ SITUACE . . . . .	91
Úmrtí blízké osoby . . . . .	91
Reakce a intervence při úmrtí blízké osoby . . . . .	92
Násilí v rodině . . . . .	94
Sexuální zneužívání . . . . .	96
Rozchod a rozvod rodičů . . . . .	100
Tělesné onemocnění, postižení . . . . .	103
Zotavení po traumatické události . . . . .	105
LITERATURA . . . . .	107
<b>7</b> NEPOSLUŠNOST A OPOZIČNÍ CHOVÁNÍ U MALÝCH DĚTÍ . . . . .	112
ÚVOD . . . . .	112
VNITŘNÍ FAKTORY DÍTĚTE . . . . .	114
RODIČOVSKÉ A RODINNÉ FAKTORY . . . . .	115
ZPŮSOBY INTERVENCE . . . . .	116
Skupinový trénink rodičů . . . . .	116
Individuální rodičovský trénink . . . . .	124
Individuální behaviorální program . . . . .	124
Behaviorální trénink zahrnující rodinnou terapii . . . . .	126
NÁSLEDKY . . . . .	127
LITERATURA . . . . .	127
<b>8</b> VYRUŠOVÁNÍ VE ŠKOLE A VE TŘÍDĚ . . . . .	129
ÚVOD . . . . .	129
ÚROVNĚ ANALÝZY . . . . .	130
Intervence na úrovni dítěte . . . . .	131
Faktory, které snižují pravděpodobnost, že intervence bude účinná . . . . .	139
Intervence na úrovni interakce učitel – žák . . . . .	139
Intervence na úrovni celé školy . . . . .	143
SOUHRN – Jaký druh intervenční strategie je vhodný? . . . . .	145
LITERATURA . . . . .	145
<b>9</b> DROGOVÉ ZÁVISLOSTI . . . . .	147
PŘÍČINY UŽÍVÁNÍ DROG . . . . .	147
KDY JE UŽÍVÁNÍ DROG PROBLÉMEM? . . . . .	148
NÁVYKOVÉ DROGY . . . . .	150
Alkohol . . . . .	150
Sedativa . . . . .	152
Stimulační látky . . . . .	154

Opiáty . . . . .	157
Halucinogeny . . . . .	158
Těžké látky . . . . .	160
Konopí . . . . .	162
Anabolické steroidy . . . . .	163
OBECNÉ ZÁSADY A JEDNÁNÍ SE ZÁVISLÝM JEDINCEM . . . . .	163
Léčebné programy . . . . .	164
LITERATURA . . . . .	165
<b>10 DEPRESE U DĚTÍ . . . . .</b>	<b>167</b>
URČENÍ DIAGNÓZY . . . . .	168
PREVALENCE/VÝSKYT . . . . .	169
DEPRESIVNÍ PORUCHA A JEJÍ DOPAD . . . . .	170
PŘÍČINY DEPRESE . . . . .	170
KOMORBIDITA . . . . .	172
INTERVENCE . . . . .	172
Medikace . . . . .	172
Psychologické přístupy . . . . .	174
NÁSLEDKY V DOSPĚLOSTI . . . . .	176
PREVENTIVNÍ STRATEGIE . . . . .	177
ZÁVĚR . . . . .	178
LITERATURA . . . . .	178
<b>11 DYSLEXIE . . . . .</b>	<b>182</b>
ÚVOD . . . . .	182
JE MOŽNO ROZLIŠIT DĚTI, KTERÉ MAJÍ POTÍŽE S UČENÍM NA DYSLEKTIKY A OSTATNÍ? . . . . .	183
Co dyslexii způsobuje? . . . . .	185
Význam inteligence při diagnostikování dyslexie . . . . .	188
DO JAKÉ MÍRY VEDE UČITELE DIAGNÓZA DYSLEXIE K VOLBĚ VHODNÉ FORMY INTERVENCE? . . . . .	192
DO JAKÉ MÍRY BY MĚLA DIAGNÓZA DYSLEXIE VÉST K VYUŽITÍ PODPŮRNÝCH PROGRAMŮ ČI ZVLÁŠTNÍMU USPOŘÁDÁNÍ ZKOUŠEK? . . . . .	193
NÁSLEDKY V DOSPĚLOSTI . . . . .	197
ZÁVĚRY . . . . .	197
Pomocné služby místních školských úřadů . . . . .	198
LITERATURA . . . . .	199
<b>SLOVNÍČEK . . . . .</b>	<b>203</b>
<b>REJSTRÁK . . . . .</b>	<b>205</b>